

Inde salutis spem concipe/te recreans:
 Collige vel firmum solamen in hac ratione
 Lucenti speculo quam docet alma fides:
 Omnis in hac vita peregrinans tendit ad illam
 Celestis patrie perpetuam requiem/
 Scis quam gaudendū quanto plausu iubilādus
 Tali dum requie perfruitur morieris.
 Si purgandus adhuc retinetur letificeris/
 Premia celorum q̄ sibi certa manent
 Nil vltra peccare potest/nullo discrimine vitam
 Perdere celestem/sine suo stabilis/
 Iudicio domini iusto si forte/quod absit
 Perditus est/cur fles fletus /ianiter est.
 Cor tenerum forsan/pietas/natura ve pungit
 Rumpi consueat fedus amicicie
 Bos ⁊ iumentum iuga se socialia plangunt
 Perdere/nonne magis est socialis homo.
 Te minus hinc miro: raulinam flere sororem
 Assiduus que te fouit in obsequijs
 Ejce tristitiam seculi causat quia mortem
 Pro solo sapiens crimine rite gemit.
 Aspera sit fors/sit vel prospera/nil nocet vlli
 Si per peccatū desit abusus ei.
 Adde voluntati tua sit conformis oportet
 Diuine/quid aget murmur in oppositum.
 An bona mors fratris/carnalia vincla resoluens
 Quo caperet celum liber et emeritus.
 Fraternalis amor dedit hanc mortē/quia peste
 Dum fouet infectos/contagione perit.
 Hac de valle deus eduxit eum properanter/
 Alterius ne fraus hostica deciperet.
 At varijs nostra versatur vita periculis/
 Omne repletur iter retibus et laqueis/
 Tendimus ad patriam suspiramusq; gementes
 Quam raulina soror quam nicolaus habet.
 Hactenus hec volui tibi frater scribere/ quo mens
 Fortis et equa suam nostra petat patriam.
 Illic cernere nos/dare viuas reddere voces
 Fas erit/et quicquid cor petit/illud habet.
 Oremus tandem pro defunctis/vt et ipsi
 Sint memores nostri cum bene fiet eis. ¶ *Finis*

R Tractat' eiusdem
 de preparatione ad missam et pollutōne nocturna.

Dabitatum est apud me frequē
 ter et diu presertim post susce-
 ptum sacerdotium/ si quis no-
 cturno pollutus somnio a cele-

brando missam cessare deberet. Exptus
 sum similiter multos presertim religiosos ⁊
 nouissime quendā pre ceteris tali dubita-
 tōnis scrupulo non parū turbatos. dum
 ex vna parte eos ad celebrandū trahit de-
 uotio ex altera timor offense reprimit. Tā-
 dem effectus super hac re certior/ tum let
 doctorum sacrorū lectōne/ tum exptoz et
 virtuosoz cōsultatōe et exēplo. tū postre /

De preparatione ad missam

mo ex ip̄a rōis et exp̄imēralis cognitōis at
testatōe/inductus sum vt p̄sideratōes ali
quas breues et nō profus inutiles super
hac celebratōis materia cōponere eas iu
dicio melius et sinceri sapientium suppo
nendo. Considerationū hmōi q̄d̄ erunt
accessorie. quedā p̄ directū n̄siue Precor
autē dari veniā si forsan ip̄urius loq̄ndū
erit. qm̄ morbo talis ē q̄ vix alit̄ detegi vix
p̄ulcrioribz medicamētis sanari potest.

Considera. prima.

Nullus h̄ certitudinē euidentem
absq̄ dei reuelatōe speciali q̄ sit
sufficiēter disposit̄ et dign̄ ad ce
lebrandā misse misteria. P̄ q̄ tūc possit
aliquis euident̄ cognoscere se esse in gra
tia gratū faciēte. et q̄ sufficiēter fecit q̄cqd̄
req̄rit ad hoc q̄ de sibi grām hāc infude
rit. q̄ insup nullū ponit obicē ex pte aliq̄
ad hmōi gratie susceptōem Deniqz sciret
euident̄ q̄ rite constitutus est sacerdos.
ad habendū p̄tatem nullaten̄ impeditus
et similia multa q̄ sunt pure p̄tingentia. et
que sciri nō p̄nt infallibil̄/absq̄ dei reue
latōe speciali. Præterea q̄s nesciat posse fi
eri/vt homo det̄ in reprobū sensum/ex de
meritis p̄cedentibz vt nō videat p̄ctā sua.
et ita nihil sibi conscī sit. nō tñ in hoc est
iustificatus/put apl̄s for̄midando testat̄
For̄san est talis cōpat̄ ip̄i Aman supbo.
q̄ ad cōuinū hester venit/reputās hoc si
bi ad honorē esse p̄cipuū/q̄d̄ sibi erat ad
suspendiū. Quis scit si auditur̄ est Ami
ce quō huc intrasti nō h̄ns vestē nuptialē
For̄san deniqz talis annumerat̄ est inter
illos de q̄bus p̄pheta. nō tā imp̄cative q̄s
p̄nūciatiue dixit. Fiat mēsa eoz̄ coram
ipsis in laqueū et in retributōes et in scan
dalū. Obscurent̄ oculi eoz̄ ne videant. et
dorsum eoz̄ semp incurua. Effunde sup
eos irā tuā et furor ire tue cōphēdat eos
Fiat habitatio eoz̄ deserta. et tabernacu
lis eoz̄ nō sit q̄ inhabitet. Videtis q̄s ex
timeſcenda sententia/si multico sensu vti
mur/p̄tra quosdā ad sacrā eucharistie mē
sam accedētes indicat̄. p̄sertim cū dicitur.
Obscurent̄ oculi eoz̄ ne videāt. Et cōfor
miter ad illō/apl̄s intonat et minat̄. Qui
indigne inq̄t māducat et bibit/ iudicium
sibi māducat et bibit. Et rursus p̄pter hoc
inter vos multi imbecilles et. Nec ibecil
les. et cetera. Nec imbecillitas et hec dor̄

mitio/magis ad animam q̄ ad corpus/
referēde sunt puto. Constat autem q̄ hec
oīa certitudinē euidentē tollūt ab aliquo
sup sua ad celebrandū dignitate.

Consideratio. II

Ad digne celebrandum/et absq̄ te
meraria p̄sumptōe et imp̄utabili
tate ad nouū peccatū non req̄rit̄
talis euidentē certitudo sup celebratōis di
gnitate. P̄ q̄ null̄ tūc q̄tūcūq̄ iust̄ et
pur̄/debet celebrare. nec hoc possit absq̄
discrimie/si nō fieret ei reuelatio specialis
Sufficit ergo certitudo talis q̄lem i ma
teria morali cōsueuim̄ expetere et capere.
Que certitudo potest appellari certitu
do moralis aut ciuilis. sicut prudēt̄ lo
quebat̄ p̄s primo Et̄. dicens. iij. c. Di
sciplinari enī est/ intantū certitudinē inq̄
rere fm̄ vnūq̄q̄s genus/in quātū natura
recipit. Ad hanc certitudinē morale suffi
cit vt pl̄mū/q̄ homo accedēs ad missam
disculserit conscia et suā sicut fecisset p̄ ma
gna re lucranda aut incōmodo graui eui
tando. et q̄ nō sit sibi cōscius post hanc di
scussionē de p̄ctō mortali/ aut de p̄posito
peccatū mortaliter/q̄ insup nō cognoscat
se aliud impedimentū legitimū p̄ excōica
tionem aut irregularitatem habere Con
sentio itaqz in hoc cum Durando quar
to sententiaz disti. ix. q. iij. q̄ talis etiam
si esset in peccato mortali nesciēter nec de
eo exp̄ssam ageret cōfessionem/reportaret
vnum et duobus. Aut sibi remitteret tale
peccatū virtute sacramēti q̄ videt̄ facere
q̄d̄ in se est ad eī deletionē. nō enī de req̄
rit vltra posse. Aut fieret sibi diuini illu
stratio et recognitio sui peccati. q̄tin̄ p̄ pe
nitentiā illō dilueret. quē admodū multis
p̄tingere p̄batissimū est/q̄ in initio sui sa
cerdotij dū celebratōz cōtinuat̄/in remō
ratōz redeit̄ pl̄imoz̄ et occultissimoz̄ pec
catorz. Silem iueniūt grāz/illi q̄ nouiter
ad frugē melioris vite/toto corde se p̄pa
rant. Porro talia p̄ctā in recordatōz veni
entia ex irradiatōe superioris luis in p̄fun
da abisso aie/nō ideo tales p̄fiteri tenēt q̄
nō prius deleta esse potuerūt modo p̄e
dicto. sed sit hoc ad obediendū p̄cepto de
cōfitendo semel q̄d̄libet p̄ctm̄ nostz. q̄d̄
dū distincte cognoscimus.

Consideratio. III.

Non omnis scrupulus aut dubitatio de peccato mortali/ neq; omnis indenotō aut deordinatō aut nō attentio/ impediunt de necessitate celebrantis dignitatē. Patet quia certitudo moralis qualem p̄diximus sufficere/ cōparatī secum vacillatiōem quandā animi aut hesitatiōem quandā vel suspitōez seu scrupulos/ q; homo nō sit sufficiēter dispositus/ aut q; impedimēto aliquo ligat⁹ est. **Comparatī** etiā deordinatōem aliquā pre fertim viriuz inferiorū. et legis tyrannice membrorū. que nō est sepe subdita nostre potestati. **Ex q; causat** indeuotio quedam quā nō plena et actualis semp attentio. cōsequitur. nec ob inde peccato maclari necesse ē nec peccat. **Et** si q; opposuerit q; dubitās de aliquo an sit illicitum et stāte dubio/ illud agēs peccat q; se discrimini sciēter obijcit. **Rū** deo cū dño **Guilhelmo** antihisiodoren. regulā hāc magistrālē intelligendam esse de dubio tali qd est vehemens. et magis aut saltē eque inducit mētem credere q; est mortālī illicitū/ sicut q; est licitū. **Secus** est vbi mens plus inclinat iudicat q; est licitū q; illicitū. quāuis nō habeat vsq; quaq; certitudinē euidentem aut fixā. q; nec hoc ipm requiritur. **Sūt** itaq; nonnulli et ples/ q; fortis sunt fantasie. q; p̄erea sepe trepidāt timore vbi iudicat etiā nō esse timendū. **Tales** dñt in niti cōsilio supiorū et prudentū. et p̄tra talem ipoz vacillatōez audacter opari. **Sic** enī plerunq; vincēt. abibitq;. **Qui** vō renuūt credere supiorū et prudentū cōsilio ad tales scrupulos deponendū. et agendū cōtra eos errāt multipl̄r. **Primo** p̄ superbiāt arrogantā/ preponēdo iudiciū suū et prudentiā/ alioz iudicio. **Rursus** talis vix aut nunq; deuotōem habebit solidā. nec pacē conscie a talib; ac p̄inde carebit loc⁹ aie sue/ hospite illo de q; p̄pheta dixit q; **In** pace fact⁹ est loc⁹ eius. **Dicūt** doctores aliq; quib; assentio/ q; aliqñ nō est tā meritorū credere/ sic velle credere. nec dolere sensualr de pctis/ sicut velle dolere et nō posse. **Desideriū** paup̄ez exaudiuit dñs inq; p̄pha. preparōem cordis eoz audiuit auris tua. **De** itaq; iudicat nos et nostra/ fm supioris rōis arbitriū volūtate et iudiciū nō fm ea que nobis inuitis atq; p̄dicētib; portio sensualitat; inferior aduehit et p̄ducit qualia sunt volubilitas

imaginatōnū et fantasiaz. stimulo insup carnis illecebrosus et vindicariū. **Vacillatōes** p̄erea timide et incerte sup agēdis aut sup eis credendis q; nostris nequaq; sensib; attingim⁹ et similia. **Decipiūtur** in hoc multi ex simplicib; distinguere nesciētes inter ea que portio aie supior agit p̄ cōsensum et ea que portio inferior patitur absq; supioris assensu. **Darēt** idcirco sepe alijs salubre cōsiliū/ qui nesciūt illō p̄stare sibi. **Quare** sic: certe ob turbā hāc passionū simul irruentiū tumultuantē et rixantē. **Quocirca** memorandū est beati **Bern.** sup hac re cōsiliū. **Erat** ex discipulis eius quidā/ tātis inq; etat⁹ scrupul/ vt ad celebrandū nullo pacto auderet accedere. **Dixit** ei deuotus et circūspect⁹ **Bern.** postq; hoc accepit. **Vade** frater. et in fide mea celebres. **Obediuit** discipul⁹. et scrupulus ois ille/ p̄petuo discessit. **Laudanda** prozsus et imitanda/ tam illius patris industriosa fiducia/ q; istius fratris fidelis obediētia. **Dicit** aliq; ex simpliciorib; vti nāz talis mihi esset abbas aut prior/ qualis erat br̄s **Bern.** crederē facilius imperatī. **Nūc** vō dū supioris mei parū sapiam inspicio/ nō audeo meā cōsciam et salutē/ sue fidei tali pacto cōmittere. **Quisquis** ita dicis et sapis/ erras et desipis. **Non** enī cōmisisti rez salutē tuā/ in man⁹ hoīs/ q; prudēs est et plimū literatus aut deuot⁹. **Et** q; tibi est fm regulare; institutiōez preposit⁹ et platus. **Quāobz** ē obediās sibi nō vt hoī. **Et** vt deo iubēti. si tñ nō p̄tra deum. **Et** sepe tāto erit obediātua placēti⁹ deo/ tibiq; fructuosior/ q; nō est indignior ille cui p̄pter deū subijci nō refugis. **Aueas** ad extremū. nedū q; ris securitatē nec illā adipiscaris/ in graueruas dñi iudicatis et p̄sumptōis foueam.

Consideratio .IIII. ¶

Quārit vt possit aliq; eodē tēpe ad celebratōez laudabilē accedere possit nihilomin⁹ ab eadē laudabilē abstinere. **Quo** casu. p̄mū de se laudabilē ē q; scōz. **¶** **P̄** p̄ria ps. qñ aliq; ē sine p̄scia peccati mortāl aut alio ipediēto. et nō est obligat⁹ ex officio vel alr celebrare. **Tunc** habet vtrūq; in sua prāte facere licent atq; laudabilē. vt vel cū centuriōe dicat. **Dñe** nō sum dignus etc. vel cū zacheo dñm fidēter inuiter. **¶** **Scōz** p̄tem. p̄bo

De preparatione ad missam

cum durando. iij. sententiarum di. c. q. vi.
Celebratio quippe est de se opus bonum
abstinere autem ab ea si sit bonum magis est
in ordine ad indevotionem suscipiendis quam
de se. **Rursus** celebratio habet efficaciam ma-
gnam ex virtute operis operati. propter quam
non tantumde valet voluntas sola celebra-
di/sicut par voluntas actu celebras. **Ad-**
dit itaque opus hoc exterius/aliquid bonita-
tis ad bonitatem voluntatis/propter meri-
tum passionis christi. propterea dici solet
opus privilegiatum. **Amplius** ille qui celebrat
in operis executione magna adipiscitur devotio-
nis pinguedinem et divinum solet occupari.
Ducit insuper a virtute nobiliori sic agen-
do/videlicet a caritate et dilectione huius sa-
cramenti/quam non celebrans/qui timore potius
se contrahit. **Quod** si quis dixerit/vaca-
tionem a celebratione ideo fieri/vt ipsa post-
modum reverentius et devotius quanto rarius
impleatur. **Fatemur** posse sic evenire. **Sed**
ex adverso contingere potest/et talis subtra-
ctio/remouebit habitudinem ad bonum
cuius effectus est secundum philosophum delectabilis. **Si**
ignum inquit adquisitum habet est delectatio in
ope. **Euenit** insuper plerumque illud dictum. **Ha-**
sonis Qui non est hodie/cras minus aptus
erit. **Disraberis** hodie/pax devotus es.
parum recolletus. plurimum tentat a car-
ne. mundo. vel demone. **Credo** equidem
agnoveris quod non dormiunt qui te persequuntur.
et cras iude erunt adversantes tibi hostes.
tueque devotio insidiat. quales sunt ho-
die. **Quo** circa non irrationabiliter consulat sa-
piens. **Quod** cumque prout inquit manus tua/instante
ter opere. **Nescis** enim quoniam tale tempus ad lauda-
biliter celebrandum tibi concedet quale modo
habes. **Et** si utrumque habeas/utrumque melius
est. **Esto**/fueris in hac vel illa re defectuo-
sus/cur novum defectum in non celebrando su-
pinducis. **Sed** frigidus sum dicis aut te-
pidus. **Sepe** suscipit initium celebrationis
hominem parum devotum et frigidum/que in fine
calescentem dimittit et frigidum. **Corpus** christi
ignis est spiritualis. accede fiducialiter ad hunc
ignem calesces facilius. **Audiam** orantem
Ambrosio. et deum alloquentem. **Braue** est quod ad
mensam tuam mundo corde et innocentibus ma-
nibus non venimus sed grauius est si quod peccata
metuimus/sacrificium non reddimus. **Refert**
narratio sanctorum patrum de quodam euagrio/qui
non nisi semel in anno concinandum esse cen-
sebat. contra quem sancti patres repugnabant.

argumentantes quod aut dignum se putabat et
dispositum qui semel in anno concicaret. et ita
presumptuosus erat. aut indignum se tunc fa-
tebatur et nihilominus accedebat. **Tur** non ita
poterat alius sicut pluries sacra hec confice-
re. quam quod de se/se sciret indignum. **Si** fas
est itaque semel in anno cum timore dei cele-
brare. cum eodem timore poterit septem silis
esse ad celebrandum licentia. **Fuerunt** nec ig-
norato sanctorum aliquid/ quos certa ratio compe-
scit celebraret in eternum. **Sed** particularia hec
facta quorundam/ veneranda magis sunt pia
interpretatione/ quam in exemplum agendum trahenda.
Postremo non sum nesci diuersa esse do-
na et vocaciones in diuersis/puta spiritus sanctus
voluerit. et alii indisponit per interruptores
celebrationis. et selevit postmodum recolligit
alius ex eadem frequentatione redditur inde-
votior. et ex tali familiaritate promptior
ad contemptum. **Quamobrem** suam interro-
get unumquodque conscientiam et tunc per experien-
tiam et prudentioris alicuius consilium. id
quod oportuni comperit exequatur. **Hinc**
dicebat egregius doctor Augustinus. quoti-
die celebrare/ nec laudo nec vitupero. **Ipe**
tamen et alii consulunt sic vivere ut quoti-
die digni simus accedere

Consideratio .v.

Nulla pollutio inchoata et perfecta
in somno/peccatum est mortale. **Per**
et famosa Augustinus. regula quod peccatum
adeo voluntarium est/ quod si non esset voluntarium
non esset peccatum. et intelligit de actuali. **Rur-**
sus ista est expressa determinatio eiusdem. primo
de ci. dei. c. xxv. loquentis de violenter corru-
ptione virginis alicuius. **Quantomagis** inquit
absque culpa est in corpore non consentiens/ si
absque culpa est in corpore dormiens. **Dice-**
tes oppositum/ tradicunt non solum theologice
sed etiam philosophice determinatio. nec habent quod re-
spondeant si fiat eis argumentum de furio-
sis et infantibus et alijs non utentibus ratio-
ne quibus pro tunc non peccare/ nova transgres-
sione. concors est omnium sapientium recte/
sententia. **Notandum** dicimus/ si pollutio inchoa-
ta sit et perfecta in somno/ quoniam possit aliquis vi-
gilans/ impure habere desiderium se polluendi
quo vigente/ caderet in somnum/ in quo sua
pollutio compleret. **Possit** similiter pollutio
nec in somno cepta/ expugnata male presum-
mare. **Constat** in his casibus/ radicem pol-
lutionis esse liberam atque flagitiosam/ propter

quā illud opus obscenū imputabitur ad culpā. **A**uero si vtrobiq; fuerit in princi pio z sine carētia vsus rōnis/et cōsensus liberi ar. erit vtiq; talis actus (etiā si vigi lando cōpleret) absq; culpa mortali. **P**a lam est ratō. qz libertate carebit. **P**ote rit forsan aliq; peccare postmodū. cōpla cendo sibi in tali voluptate pbrosa quam habuit. **N**ō obinde tñ redderet prior act⁹ pollutionis culpabiliter vitiosus. **P**osset etiā aliquo mō placere fm sanctuz **Th**o. nō qz voluptas est. sed qz sanitatē z natu re affert exonerationē/absq; sui q; patit p/ curatione vel assensu. **D**eniq; nō cōsu lunt sancti/q; debeat violenter fluxus ille dū euigilādo sentit iam effluens/coerceri qz vel esset frustra conatus ille. vel nature supra modū grauius. **C**onfirmatō oīm/ista est. q; actus exterior/nullū pecca tū est nisi denoiatōne extrinseca. pl⁹ q; vri na que nō dicit pprie sana. **S**i nullum sit igit in animo pprie dictū peccatū dū liber tate nō vti nullus erit ptiū actus exteri or vitiosus. **N**eq; tñ negabim⁹/qñ p cra pulā aut dānabile illecebrā vigilie/possit aliquis in hac illabi fordidie. sed culpam tñ vigilia nō somn⁹ habet. qñq; z crapu la z cogitatio voluptuosa/letali crimie se peccat. z pñt añ somnū dilui penitendo.

¶ Sexta cōsideratio

Pollutio corporalis in somno cō tingere pōt/nō solū absq; pecca to mortali pcedēte. imo z ex me rito. **P**atet ex distinctōne fa mosa data p **B**reg. z alios tam theologos q; naturales. **E**uenit itaq; nōnunq; h im mūdia ex infirmitate aut debilitate na ture. exonerare se volētis. aut retinere non valētis. **N**āq; est pterea aliq; fluxus fere talis in viris aliq; by/qualē femine patiūt in mēstruis. et fit cū nulla aut tenuissima voluptate etiā vigilādo. **F**it aliqñ insup aliq; fluxus tāta lubricitate z facilitate in quibusdā viris aut femis/q; solo aspectu aut alloquio aut leui cogitatōe pronocat. **Q**uis ergo dixerit apud tales inuitos et renitētes/aut nullo modo cōsentiētes ab initio vsq; ad finē/peccatū mortale cōmit ti. **N**on oīm vna est cōplexionis armo nia. **Q**uosdā videm⁹ e naso leuissima aut nulla occasione defluere sanguinez. alios cū violētia multa id nō pati scim⁹. **C**ogno

ui hoīem septuagenariū secularē et valde crapulosum/q; nunq; se pollutū fuisse dor miendo testabat z hoc in alijs mirabatur **A**liū vidi religiosum z sobriū/qui p decē niūz amplius fere quotidiana hac passio ne verabaf. **Q**uidā vir somniāt dormien tes/alijs somnia iugiter exagitant. **S**ed omittam⁹ hec z similia. quoz determina tio/medicos plus aspicit z similiter reme dia. qñq; mihi factus fuerit vnus ex medi cis famatissim⁹. se pridē ad medendū tali nocturno fluxu i alijs studuisse diligēter sed frustra laborasse. **N**os aut moralia seu theologica loquētes declarem⁹ quo pacto possit ex merito pcedēte pollutio noctur na cōtingere. **P**rimo quidē ex arta ab stinentia in pane z aqua. hoc euenire pspi cui fecit experientia. **A**mpli⁹ volēs aliquis hoc vitū carnis/pdicādo derestari. nōne sup illo cogitare posset. aut similiter cōfes siones audiēdo. posset vtiq; z cum merito magno. **N**ihilomin⁹ occurrere videbit in somno nōnunq; p cogitaz impudiciā rū simulacra. z ipm ex illis sicut i alijs ad pollutionē pccitari posse q; negauerit. **A**d dū sancti ptes q; fuerit ocul⁹ mētis ap tus z tersus/ad fallaces insidias demonis intuedas/nōnunq; has sordes fieri illusio ne sua. vel ad terrendū z inq̄terandū timo rose cōscie puritatē. vel p boni opis (vt ce lebrationis) impedimēto. vel vt vigilantī placeat/qd somniās p̄tulit. vel vt abstine tiā piculosam z indiscretū vite rigorē sua deat. z in insanā p̄cipitet. vel vt deo p̄pi cio z p̄mittēte/deuorā mentē sic exerceat; et ex tali feditate stimulatā/in humilitate custodiat. **H**oc in loco duo sunt dicta **B**reg. mēoranda. **P**rimū est q; sepe tales illusiones seu pollutiones/anim⁹ nesciēs p̄tulisse magis dolēdus est q; fecisse. **S**ecundū q; bonaz mētū est ibi culpā agno scere vbi culpa nō est. sic tñ agnoscat cul pa/vt nō indiscete impediāt opatio iusta neq; corporis debita sustentatio deseraf. **A**c pterea aliquis cōsciam sibi fabricet et nu triat erroneas. ne cadat in scillā/cupies vi tare caribdim. **P**atiet fortassis aliquis hesitationes varias/dū ad comedendū vt dormiendū accesserit. dicetq; sic. pollueris si hoc z hoc nō omiseris. si nō tibi p̄caue bis. cōrēnat talia necesse ē q; discrimē ma gis imminere circūspicit/si nō parē cum alijs viuendi formā prudēter insequitur.

De preparatiōe ad missam

Scrulpulosus ergo cōtra scrupulos agen-
dū est. et fixo opis pede certādū. **C**ac ar-
te prudēter vsus est ille q̄ turbato cuīdam
augiter sup repetitione horaz suaz si non
assidue et actualiter attēderet ad eas. In iū-
rit p̄niaz hāc/ad temp⁹ ne quolibz horas
semel dictas iteraret. Neqz ei req̄rit actua-
lis sp̄ attētio. sufficit habitualis seu virtua-
lis nō interrupta sciēter et a p̄posito p̄ deli-
beratā attētionē circa aliud penit⁹ incōpa-
tibile. Nulle surgūt apud aliq̄s tales scri-
puli/more canū oblatrātes et lacerare mi-
nātes/īpos ambulātes p̄ viam mādatorz
dei. quos euincere et cōpescere meli⁹ q̄ per
cōtempnū neqm⁹. Tantūmodo sit cōtem-
ptus iste timor⁹. et regulariter nō absqz
p̄uio alterius p̄sertim supioris consilio.
alioquin/timor immoderat⁹/facit casum
aut p̄cipitat inconsulta p̄sumptio.

Septima cōside.

Nulla corp̄alis immūdicia/de p̄
se impeditiua est celebrationis
sed bñ de p̄ accidēs. rōe cōcomi-
tantie alicui⁹ vel sequele in aīa.

Hāc cōsiderationē deducit Bonauēt.
liij. sniaz. di. xij. q. iij. Et patet satis prima
ps ex verbis xp̄i si bñ ppendat dicēdi rō.

Math. xv. Non lotis manibz māducare/
nō coinq̄nat hoiez. et rō est. qz nulla passio
talis aut immūdicia exterior/de p̄ se pecca-
tū est. aut de necessitate peccato p̄iūcta vel
inducēs ad peccatū. P̄terea q̄lis est im-
mūdicia sordidior et abominabilior corp̄a-
lis/ut corp̄alis ē q̄ sanies leprosoz. hec tñ
nō impedit celebrationē. p̄sertim si fiat in
occulto. Idē sentiūt doctores de mēstruis
mulicz. et de fluxu p̄petuo viroz aliquoz.

Scōda ps declarat. distinguēdo. qz quedā
immūdicia corp̄alis/cōiuncta ē immūdi-
cie sp̄iali/fm veritatē. sicut in vigilia hñt
fornicatēs. Alia est p̄iūcta tali immūdicie
sp̄iali/tantūmodo fm quādā similitudi-
nem aut p̄formitatē. put est i somnūs sor-
didis et impuris. qñ nō peccatū est. sed sili-
tudo peccati. Alia videmus immūdiā que
horrorem et abominatiōem quādā/visa
vel recogitata generat. vt in leproso et alijs
plurimis. q̄uis nullam sciam⁹ esse pecca-
ti veritatē aut effigiem. Postremo alia in-
differens. sicut in pedibus lutosis aut fa-
cie puluerulenta et sudante. **P**rima et se-
cūda/generant vt frequēter in aīa/bebetu

dinem quādam/discrasitatiōem et deordi-
natiōem atqz indevotiōem. qm̄ sicut gu-
stato sp̄i desipit ois caro. sic ecōtra. et am-
plius gustata carne/desipit sp̄s. et fit car-
nalis ad tempus. longi⁹ aut breui⁹ fm di-
uersas habituatiōes atqz cōplexiōes. De
his in figura dicitū est antiquis. vt taliter
immūdi/sepentur ab alijs vsqz ad vespas
et vestimtoz lotiōem. **D**oc Breg. sic expo-
nit. vt nisi prius ignis tentationis recesserit/
reū se quasi vsqz ad vespez cognoscat
Constat enī nullas tales institutiōes que
cerimoniales erant atqz figurales vlla
tenus ad obligatiōes n̄fas trahendas cē-
nisi iudicare velimus. Propterea vespe-
ra in hoc loco/et lotio materialis nō ad lit-
teram accipiēde sunt. sed tamdiu reputet
se homo immundū vt extra castra sancto-
rum misterioz secedat q̄ diu tales i eo vi-
gent peccati reliquie. hebetudo. s. mentis.
carnalitas et deordinatio atqz indevotio.
Purgant alijs tardius. alijs cōfestim lugēt.
humiliati et p̄mp̄tis. lacrimis diluūt et ex-
terminant quicquid carnalitatē cōtreū
erat. et omne eius vestigiū/breui lamento
delet et abolent. **S**ordes tertie p̄pter
scandalū vel horrorem. qz vtrūqz de p̄ ac-
cidens nocere pōt deuotioni anime. Pos-
sunt de p̄ accidens celebrationē impedi-
re dum vici scandalū vel horroz/et ex con-
sequenti indevotio celebrantis aut assiste-
tium/vehemēter p̄sumūtur accessure. Se-
cus vbi sunt hoies exercitati et p̄fecti. ap̄
quos tale nihil timendum est.

Octaua considera.

Possibile est absqz vlla rephēsi-
one et cuz merito/aliquē somno
pollutū/sacrosācra misteria cō-
tingere atqz celebrare. P̄z con-
sideratio ex deductione p̄cedētū/Ad di-
gnā itaqz celebrationē sufficit p̄p̄atio ta-
lis/que nō relinquat cōscientiā p̄cti mor-
talis. aut impedimētū legitimi. et que de-
uotioem atqz reuerentiā ad sacramentum
penitus nō excludat. Sed pollutū modo
dicto possibile est ista in se sentire/nō lōge
post talē passionē. imo qz humilior deuoti-
o et ordinatior et reuerentior/ad sacramē-
tū accedet. Constat enī qz obscenitas hu-
moris istius cū suis reliquijs/nō p̄petuo
durant. nec p̄petuo a celebratione impedi-
unt. etsi dat sp̄aciu. xxiij. horaz. sicut **A**

bertus determinare videt/ poterit alijs vna
 hora purgatioz effici q̄s ali⁹ in centū. **E**t
 nō ita fiat ad celebrandū similiter aptiorz
 Porro si timeat reuersio taliū illecebrarū
 et passionū tpe celebrationis. **P**nt vtqz
 et in ob̄ contingere. vel ex aspectibz solis
 prioribz. vel ex corruptela nature. vel dia-
 bolica opatione. **D**ec nra consideratio
 maxime locū habet i religiosis viris z cō-
 templatiuis. quoz est ad deū facilis cōuer-
 sio. ppter fortē habituationē. ppter etiā car-
 nis subiectionē dū vigilāt. **R**aro aut apō
 seculariter viuētes aut nouā bene viuēdi
 formā inchoātes/ talis repētina seu leuis
 recollectio deuotionis inuenitur. **C**essare
 eos idcirco aut tardi⁹ accedere ad sacramē-
 tum hoc reuerēdissime tractādū/ cōuenit.
Habet p̄terea locū nra p̄sideratio/ vbi
 illusio demonis nraz deuotionē impedi-
 re volentis/ p̄spicit aliquibz indicijs. neqz
 cedere debem⁹ eidē sed obniti poti⁹. **U**bi
 subinde timet alijs sacerdos de scandalo
 si nō celebret. **U**bi deinceps tenet aliquis
 celebrare vel ex suscepto officio. vel ex cō-
 missione. vel mutua vicissitudine z cōfor-
 mitate ad reliquos cū quibz viuūt. quēad-
 modū sunt religiosi pene oēs. **A**tendē
 dū hic q̄ nullus palā tenet p̄riū defectuz
 vel infirmitatē occultos prodere. vt pluri-
 mū cautius est atqz discretius contegere.
Prodit aut seipm talis nō celebras. scāda-
 lis atqz frequēter. z cogitatioz varias ascē-
 dere facit in corda alioz. **N**olo tñ p̄iū
 dicare nec possum nec debeo p̄ hec dicta
 mea quibuscūqz institutionibz religioz
 si aliqui sint ad oppositū. verū est nempe
 illud apli. **Q**uiliber in suo sensu abundet.
Sed dici interim qd̄ mihi dicendū posse
 videt si nuda cogitet veritas apud haben-
 tes libertatem legis xp̄i. **O**pponat for-
 san alijs de fornicarijs/ q̄ similiter in bre-
 ui possent recolligere se z ab omnibz pecca-
 ti reliquijs aiām extergere. possent igit sta-
 tim celebrare. **O**pponeret ali⁹ de cōiuga-
 tis. apud q̄s possibile est peccatū in sua cō-
 iunctōe nō p̄mitti. qui tñ de coione sepa-
 randi vident. **A**d hec dicere possum⁹. **P**ri-
 mo ad vltimū q̄ doctorz famozoz senten-
 tia est/ tales cōiugatos si accedant ex deuo-
 tione/ p̄sertim diebz solētibz/ non peccare.
 quādo vel affectu prolis gignēde. vel red-
 dendi debiti/ aut incōtinēne vitāde causa
 cōmixti sunt. nec obstaculū aliud est. **A**d

primū nō aliud pro nunc dicimus. nisi q̄
 rarissimū hoc esset. de his aut que vix aut
 nunq̄s eueniūt/ doctores parū tractāt. **S**i
 tamē immineret graue scandalū pro omis-
 sione. si p̄terea grādis cōtritio cōcurreret.
 si deniqz magis ex surreptione diabolica
 aut vehemēti temptatione tale flagitium
 apud serarū cōmisisset. audeat q̄ pfundū⁹
 sapit/ talē prohibere. fateor nō audeo. **I**n
 hoc casu z alijs (sicut p̄spiciū est ex p̄mis-
 sis) relinquēdi sunt multi sue conscie z iu-
 dicio/ circūstantijs omnibz quas pruden-
 tia circūspicit indagatis.

Zona consideratō

2

P Recipue ex diuino munere z nō
 ex nostra industria seu preparatō-
 ne/ reddimur digni mysterioz
 p̄cipitatōe sacramētoz. **D**ec
 consideratio si cū sapore intimo masticez
 humiliabit nos vehemēter. **E**t p̄fecto hu-
 militas sola est q̄ disponit ad dignificatio-
 nem z preparatiōē pro talis tantiqz hospiti-
 tis in aie cenaculo susceptione. **S**cio
 hominē qui taliter in veritate cōperit/ nū-
 q̄ potuisse ad quietā z serenā dispositiōē
 celebrādi perigisse/ quousqz diffidens de
 omni sua industria z laborez sollicitudine
 et p̄paratiōe p̄ confessionē aut alias/ im-
 molauit in ara cordis/ bouē supbie. dixit
 qz in animo cōtrito z humiliato cum **D**a-
 niele. **D**ñe nō in iustificationibz meis pro-
 sterno p̄ces meas aī te. sed in tuis misera-
 tionibz multis z magnis. **E**t rursus cū p̄-
 pha. **E**go aut in multitudie misericordie
 tue introibo in domū tuā. adorabo ad tē-
 plū sanctū tuū in timore tuo. z silia quedā
 quoz aliqua scriptis inseruit. **P**lane i-
 dustria nra z preparatio quales agere cōue-
 niēter possumus/ req̄runt. eis tñ si inniti-
 mur/ fallimur z cadim⁹. aut tāqz siqz bacu-
 lo arūdineo sustētet/ vacillam⁹. neqz habi-
 tamus i adiutorio altissimi. dū nris meri-
 tis fidim⁹. vel i peccatozū sola recordatiōe
 torq̄mur. **A**mirū si tūc in p̄fectōe dei celi
 nequaqz p̄moremur. q̄ deficiēte p̄fectōe
 q̄s subsistet. **F**uit cuidā p̄ somniū oīsa
 visio talis. **P**recipitat⁹ in cloacā erat. z a q̄-
 dā baculo stercozibz infixo sustētari ne p̄-
 fundaret saragebat. **A**tuero bacul⁹ ille fun-
 do ten⁹ demittebat assidue cū fetore intole-
 rabili. senties ille piculū/ tota mēte ad do-
 minū cōuersus/ relicto baculo/ confestim

2

De preparatiōe ad missam

ereptus est. Sane scia nra quantūlibet mūda/est cloaca quedā plena stercore/ sed defectuū quondianoꝝ. baculū nra est industria p quā emergere qrim. sed p cūldubio quousq; leuem? oculos in celuz vñ veniat auxiliū nobis/ quousq; fiducia nram torā in deū iactem?/ quāto plus in nitimur solo nre industrie baculo/ tāto in pfundiorē abyssuz nre prauitatis demergimur? et nō nisi fetorē tetrū et horridum reportam? ¶ **Q**uid ergo? (diceret aliq;) tēprabim? ne deū. aut pleni scia peccatoꝝ/ in deuoti sordidi distracti et distpati ad sacramentū hoc saluterū sub spe misericordie soli? accedam? ¶ **D**ixi iā. vt agat nra industria qd poterit. vt sit absq; scia peccati mortalis. Sed in illa nequaq; sperem? alioqn supbim? alioqn maledictionē incurrim? qui ponim? fiduciā in hoie et carnem brachiū nrm. Agnoscam? q oēs iusticie nre sunt vt pānus mēstruare aut velut leprosi fascie. sup quib; stillam? quoti die sanie peccatoꝝ. Qua fronte igit q ve audacia/ infectionē ad placādū deū audebimus ofndere. Caucam? ne pon? irritef. Plane sic ē. Si mille annis valeret aliq; se disponere ad dignitatē celebratiōis/ nec sic p se attingeret. Quid idcirco in breui morula facere poteris pietura? ¶ **I**nterrogat se frequēter ille cui? supra memini. si dign? est accedere. si sufficiēter prepat? he sitat primū. tremiscit reformidatq;. Tādē sic respōdet sibūpi. Interim quātū in me est nihil deo ppicio de certo mihi sum conscius sup peccato mortali. aut peccandi pposito. peccata etiā venialia nō cōfessa nequaq; obsistunt. Scio etiā ex aduerso q iustus est dñs. qui si velit exq̄rere vebemēter debita mea. si iniquitates obseruare. si mecū in iudicio contēdere. neq; sustinebo neq; potero respōdere vnū p mille. quātūlibet lotus fuero/ attritus/ confessus/ lacrimosus. Quid ista sunt? ve mihi si nō cum misericordia magna valde diiudicet. qd scire possum/ si forte lateant me vicia mea merui quidē excecari/ qui visu meo spūali primitus supra modū abusus sum. dū videns bonū id adimplere ptēpsi? ¶ **H**oc vnū scio. q apud dñm miscdia est/ et copiosa apud eū redēptio. q pietatis ei? fontē nulla pōt nra iniquitas euincere vel siccare. q si decreuerit saluare/ nemo est qui cōdemnet. Precipit vt sperem in eo. et me totū in

suas manus pūciā. obedio vt possum. Nō est crudelis aut mēdax. venientē ad eum/ nō eiūciet foras. prouolūtū suis pedib; nō indignāter abijciet. puenit me demū in benedictionib; dulcedinis/ dum mihi displi ceo. Spero equidē ipse qui cepit/ pficiet. et illuminabit abscondita tenebraꝝ/ ne vnq; obdormiā i morte. ¶ **F**ornicata es o anima mea cuz amatorib; tuis. Tuber pius sponsus p os pphetiū vt reuertaris modo etiā te suscipiet. Et si milies abscesseris cōtempseris. imiseris. te venientē nō repudiabit. penitentē nō aspernabit. Siquē ex hominib; talia diceret/ crederes et aspirares et accederes. deus hoc dicit. deus h pollicetur. imo deus hoc impat. et tu diffidēs nō accedes? Nō est aliud consiliū o anima mea. In sua igit veritate nō tua vanitate fidens/ volūtarie sibi sacrificia. ¶ **I**mmūda es accede mūdāda. ad fontē puritatis incōtaminabilē. Asuris. accede pascenda ad panē viuificū et indefectibilē. Egrotas erit hoc efficacissimū tue inualitudini medicamentū. Fluxū pateris nec sanari potes a medicis tuis scz exercitijs. tange plenā fide cum emorroissa. Martha fm Am bro. simbrūā vestimenti Ihu. sacrosancrā videlicet hostiā. vt purgeris. Si pūssam te sentis a serpentib; puerisariū temptatiōnū. quid restat nisi vt serpentē xpm eluatū in spicias? Si dicas cum ppha. Quoniam vnica et paup sum ego. princeps esto sacrosancti hui? misterij/ habebis xpm comitem fidū et hospite ditissimū. Accam te fortassis debilē et claudā pquereris. memineris qm tales ad cenā magni regis inuitantur et intrare cōpelluntur. Lubrica sum iniquies et instabilis. sed hic panis confirmat cor. Tristis es et anxia. sed vinuz hoc letificat. Inquietat te et turbant plurima. adhere ei q turbidos fluctus sedat. qui est pan nra. qui ait. In mūdo pressurā. in me pacem habebitis. Peregrinaris a dño. sed in fortitudine cibi hui? ambulabis vsq; ad montē dei. Quid ergo tandem formidas. Quid expanescis o aia mea. Quare et q usq; cōturbas me? Spera in deo et liberabit te. enutriet te. non cōfundet te. ¶ **S**u spirabūda forte queris. vbi est deus tuus In h certe cōuiuio. in q xps sumit. recolitur memoria passionis. mēs implet gra. et future glorie nobis pignns dat. Crede h bona et simplici fide. nec curiosa discusseris

eriscentie modus. sufficiat tibi q̄ nō ē hic modo alioꝝ corpꝝ / suis locis mēsuratoꝝ. p̄terea vane ne dicā stulte querūt alii qui. vbi caput. vbi pedes. qualis sinus. q̄lis ad hostiā partiuū coordinatio vbi x̄ps esse dicitur. quareꝝ q̄uo? Quoniā facta est in eius corpus trās substantia panis: omnipotenti virtute diuinitatis. Si nō hoc p̄prehendis. neq̄ p̄fecto q̄ntulacūq̄ rez aliā / quo ad infinitas eius habitudines z p̄prietates cōprehendis. da locum fidei vt meritis habeas. z eā quā sine merito das nature fidei: da cū laude reuelatori z in ei⁹ obsequiū volens te captiua.

Decima cōsidera.

Non p̄pter timorē cōtaminatio nis corpꝝ x̄pi / illud cū mundicia corpꝝali monemur cōrectare. sed ad in deuotionē aut scandalum in nobis vel alijs deuotandū. Consideratio ista / partū etiā instructis manifesta ē. valz tamē nō mediocriter apud scrupulosos: vt si forte corpꝝalis aliqua sordicies / ipsis nolentibus aduenerit. recogitent ad x̄pi corpus nihil hanc attingere. seruata in animo mūdicia z reuerētia sanctitatis. Fuerūt q̄ dixerant ipsam hostiā cōsecratā nullo modo in ventrē n̄m comedendo demitti. sed statim in celū rapi contra expientā quotidianam atq̄ catholicā veritatem q̄ ponit corpus x̄pi vere comeddi. **F**efellit eos h̄mōdi cōsiderationis obliuio dum putant indignū sentire vt corpꝝ x̄pi vel hostia sacra in fetulētū stomachus n̄m deueniat. q̄si videlicet polluat aut fedetur / plusq̄ radius solaris aut spūalium substantiaꝝ aliqua. Dicāt ergo si sic iudicāt more carnaliū iudeoꝝ / aut paganoꝝ cur x̄pi corpꝝ i maternis visceribz z secūdi na pellicula mensibus nouē obseruatum z obuolutū fuerit? Debet vtiq̄ ratio corrigere sensuale iudicium ne blasphemiam impiā reputemus ipaz rei sincerissimā veritatē. **L**auēam⁹ a tali spurcicia recogitāda p̄ timorē crebrū. q̄m inficit hec rememoratio plus q̄ purget. **A**ssuecat hō spūaliter spūalia diiudicare z sentire. sic enī multis z varijs fantasmatū inquietantiū impudicitis semet absoluet. Sic ea minus curabit q̄ reuera min⁹ curāda sunt. corpꝝales loquor sordes. Sic deniq̄ magis i cōscie q̄ corpꝝis puritate p̄fidet. **C**ocluda

mus tandē epilogātes. vt nemo celebraturus / euidētē sibi querat certitudineꝝ sup dignificatione sua. veraret in cassū. habeat illā q̄ dicta est preparationē z sufficit. **N**ō cōfidat in multitudinē virtutis sue z in repetitione cōfessionis aut deuotōis aut re collectionis serenitate. **P**otest enī fieri vt cōfessio crebra sup venialibz / obsit de p̄ accidēs. Quō sic? **D**icā **R**edit quippe aiā plus iusto sollicitā z pauidā z oia etiā minima timentē. vt de ipsa etiā cōfessionis impfctione trepidet z vrgeat itez cōfiteri. **D**abo tñ documentū p̄ quod nulla cōfessionis mltiplicatio inquietationis causa erit. **S**i videlicet fiat nō tanq̄s reputet protūc ad salurē necessaria aut ad celebratōis illius dispositionē requisita. **S**ed quia ē opus bonū z priuilegiatū. ad indulgentiā q̄z / aut gr̄e augmentationē nō parū p̄ficiens. **P**orro diligit aiā deū aliqui necesse est et se in manus eius p̄iciat alioquin se expelli a facie dñi z repelli / iugiter timēdo. z habendo deū de seueritate suspectū. iugiter recurūa erit ad q̄modū suū necynq̄s ad altā se subuehet. **Q**uā obre ascensura in montē aiā / z gaudiū suū imolatura cuz abraam / relinquat inferius asinū suū cuz pueris suis. **R**udiat ibi asinus. p̄strepent pueri. feda sint illic oia. nihil ad se q̄ in mōte stat (h̄ est in vertice rōnis) pertinebit. **N**on impinenter hoc loco visionē inferni quā b̄o petro **C**elestino mōstrasse memoratur / ille q̄ docet hoīes etiā p̄ somnia sciam. visū est eidē p̄ri soporanti / q̄ aulaꝝ regiā p̄cellentissimā cū asino suo inuitat⁹ ascenderet. **D**ic asinus tributū ventris p̄ viā soluit. **e**horruit vir purissimus z abominatus est h̄ac nō iniquitatem sed iniquinationē. z p̄gredi formidās regredi moliebatur. quousq̄ benigniter ammonitus ē voce throno lapsa. nihil ad sui vel aule regie spūalis cōtaminationē p̄tinere id q̄ se non cōscio / naturalia necessaria que suus asellus corpulētus z irrationabilis expulerat. **P**lane sic ē. z dicā amplius. **Q**uenit nōnunq̄s. vt turbatōes pugne deordinatōes z feditates / inferius sēsuāliter agitate / succrescere faciāt supius meritū n̄m sicut ecōtra magna vtrobiz serenitas / superbie vētū oia fūdīt⁹ euerterēt. repente nōnunq̄s iducit. **T**ūmō exaniat se aiā q̄stū poterit. nec ob aliō contemplationi vltudio aut q̄eti cuilibz iustat nisi vt ap̄ se

De pollutione

exaltet deus. ac p inde magis ac magis humiliet. z in sua paruitate imo nibilitatez resiliat. z resiliens cadat. et deus suscipiet ea. **De** via tuta est. regia z segura. **De** mu finem loquedi omnes pariter audiamus. **Deu** time. de te desperas. in se fides. et madata eius obserua. quod in te est no omittens. hoc est omnis homo.

Finit.

A **Incipit tractatus** eiusdem de pollutione diurna.

Sicp si pridē aliqua sup ppa-
tione ad missam sub decē cō-
siderationibz. occasione sum-
pta principaliter ex materia
pollutionis nocturne. **Nūc**
autē de pollutionibz q vident accidere vi-
gilādo. quesita sunt a me aliqua. q solēt ti-
moratas cōsciētias plurimū turbare. sicut
frequēter ex diuersis psonis vtriusq sex?
tā in cōfessione q̄ extra potui ppendere. p-
pterea cōsului nedū doctores i scriptis eo-
rū sup hacre. sed etiā colloquū habui cū
exercitatis z discretis in cōfessionis mate-
ria. immo z a medicis hmoi multiplicis z
varie pollutionis cām inq̄siui. Deniq̄ p-
paret se lector audire caste/id qd p castita-
tis cognitione/necessitas cogit aperire.

Primum notabile

PResupponēdū est igit i primis
q a corpe hūano/defluit multi-
plex humor. p meat? membror?
pudēdoz q̄ generationi depu-
tata sunt. **Un?** est vere seminalis. ali? vere
vrialis. ali? quodāmodō medi?. qui pōt
appellari salinalis vel sputalis. ali? addif
humor p̄sertim in mulieribz q̄ noīat men-
strualis. z huic silis q̄nq̄ masculo accidit
ex infirmitate. **P**orro facile est satis co-
gnoscere patiētibz scdm z vltimū fluxū q̄n
scilicet ille est vere vrialis vel vere men-
strualis. **H**abet enī suam distinctionē in
colore z liquiditate z talibz/ exeunt p̄terea
vt cōmuniter sine multa delectatione i mē-
bris genitalibz. p̄sertim nisi cōiungantur
alie cause delectationis. sicut infra docebi-
tur. **L**eterum humor pprie seminalis/z
humor ille medius/nō ita faciliter secernū-
tur: propter similitudinē in albedine z vi-
scositate seu tenacitate z quadā spissitudi-
ne. habent nihilomin? distinctas pprietas

tes z diuersos ortus z meatus vñ defluūt
quod de articulat? cognoscere/spectat ad
medicos. **E**st itaq̄ humor seminalis su-
perfluū vltime digestionis. supfluū nō in
qualitate sed in quātitate. **H**abens enī na-
tura sufficientē cibū pro alimento corpo-
ris/mittit ex omnibz mēbris qd̄ supest/ ad
vasa genitalia. nūc plus. nunc minus. **E**t
quādo supabundat ipi nature conatur ex-
pellere tan dē illud supfluum. qd̄ fit vel in
actu generatōis seu cōcubitus. vel p eua-
poratōnes silēs sudoribz. vel p aliquas fe-
das distillarōes. q̄nq̄ i somno cū somnijs
q̄nq̄ sine somnijs. aliquādo cū delectatōe
aliquādo impceptibiliter. nōnunq̄ in vi-
gilia similiter quibusdā euenit. tā volunta-
rie q̄ inuoluntarie modis valde multis.
nunc ex vicio nature. nunc ex vicio culpe.

Rursus humor ille medius/fit ex qua-
dam supfluitate alimēti/nedū in quātitate/
sed z in qualitate. qz scz inept? est nutri-
tioni. inept? similiter generatōni. velut in
salina videm? z alijs supfluitatibz defluen-
tibz a cerebro. tam p os q̄ p nares. istis pa-
rū z rarijs. z alijs abūdantijs z crebrijs
Immiscet autē se talis humor medius ali-
quādo cū vrinatōe. aliq̄n p se defluit sine
cogitatōe z sensu. q̄nq̄ vero fit cū delecta-
tione z pruritu quodā plus q̄ in vrina. q̄
tamē vrina q̄nq̄ cū inordinatōne quadā
exit. **P**uto etiā nihilomin? q̄ vivit aut nun-
q̄ causat iste fluxus humoris medij/ talē
modū delectatōis z cōcussionis q̄si totius
corpis/ specialiter in pudēdis nec ita p̄stri-
git aut obnubilat in suo exitu inuiciū ra-
tionis/ sicut venit in humore vere semina-
li. qm̄ z ille humor seminalis/ magis dige-
stus est z ad causationē libidinose delecta-
tionis/ nisi p infrigidatōez aut aliūde cor-
ruptus sit/ proportionabilior inuenit. **H**a-
bet insup humor iste medius/ q̄ ex leuiori-
bus causis ac maiori facilitate mouet ad
exitū q̄ seminalis. p̄sertim in mulieribus.
adeo q̄ ex leuissimo motu corpis de loco
ad locū/ vel inclinatōe/ absq̄ aliqua cogi-
tatione z absq̄ sensu pueniat. **E**x effectu
vero pcipif. p sordidationē/ quadā visco-
sam in carne sua vel in pānis. **E**uenit autē
facilius z nō sine aliquo sensu cōcomitan-
te vel puio. dum psonā dilectā siue pulcrā
siue turpē/ siue iuuenē siue senē/ siue secu-
larem siue religiosam z q̄nq̄ deuotā alpi-
ciunt aut tangūt aut ei arrident aut confā-